

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет психології
Кафедра психології розвитку**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Основи геронтопсихології**

Освітня програма Реабілітаційна психологія
Спеціальність 053 «Психологія»
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи геронтопсихології
Освітня програма	Реабілітаційна психологія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	053 «ПСИХОЛОГІЯ»
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	(бакалавр)
Статус дисципліни	(вибіркова)
Курс / семестр	II курс / 3 сем.
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 56 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=119&id_cou=9243

2. Опис дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи геронтопсихології» є забезпечення особистісної готовності студентів до майбутньої професійної діяльності через засвоєння необхідної сукупності базових знань про теоретичні та методологічні аспекти геронтопсихології як галузі психологічного знання та здобуття навичок їх ефективного практичного застосування в роботі з літніми людьми.

Цілі курсу:

формування наукових уявлень про особливості психіки літніх людей, про методи та результати дослідження психічних явищ періоду геронтогенезу; оволодіння знаннями про психічне здоров'я та методи роботи з людьми літнього віку; розвиток здатності до застосування психологічних знань про людей літнього віку в умовах професійної діяльності.

Компетентності (мають співпадати з матрицею ОП)

ЗК2. Знання та розуміння особливостей розвитку людей літнього віку та розуміння як організувати та надавати допомогу людям пізнього дорослого віку

ЗК4. Здатність людей літнього віку вчитися і оволодівати сучасними знаннями, на основі раціонального планування організувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію людей літнього віку з однолітками та представниками різних вікових груп.

ЗК10. Здатність людей літнього віку реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, знання юридичних та морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога з людьми літнього віку і готовність неухильно дотримуватись їх

ЗК12. Здатність і готовність розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них з позицій принципу гуманізму; діяти соціально відповідально та свідомо; ставитись з повагою до мультикультурності та різноманітності

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних процесів, особливостей та станів людей літнього віку.

<p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків люде літнього віку</p> <p>СК8. Здатність організовувати та здійснювати психологічну реабілітацію, надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову) з людьми літнього віку.</p> <p>СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту людей літнього віку, заходи промоції збереження здоров'я людини літнього віку.</p> <p>СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики під час роботи з людьми літнього віку.</p>
<p>Програмні результати навчання (мають співпадати з матрицею ОП)</p> <p>ПР1. Аналізувати та пояснювати особливостей виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ, процесів та станів людей літнього віку, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб літнього віку, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p> <p>ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога у роботі з людьми літнього віку.</p> <p>ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя людей літнього віку.</p>

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Теоретичні основи науки про людину літнього віку	Розуміти актуальність науки про людину літнього віку на сучасному етапі, розглянути об'єкт, предмет, мету та завдання геронтопсихології; розкрити історію розвитку геронтопсихології, етапи її становлення, обґрунтувати роль та місце геронтопсихології в системі наукового знання.	Тести, словник основних термінів, опорний конспект, презентація
2.	Диференціація понять старість і старіння. Класифікація теорій старіння	Розуміти сутність термінів «старість» і «старіння», розглянути моделі та критерії старіння, обґрунтувати закономірності старіння та розглянути класифікацію теорій старіння. Знати біологічні, соціальні, соціологічні та психологічні теорії старіння, обґрунтувати механізми розвитку в період геронтогенезу	Тести, словник основних термінів, опорний конспект, презентація або виступ
3.	Пізній онтогенез як етап психічного розвитку людини	Поняття віку та вікової періодизації в пізньому онтогенезі. Осмислити ставлення до людини в період старості. Вміти пояснити соціальну ситуацію розвитку, провідну діяльність та новоутворення періоду пізнього геронтогенезу. Розуміти суть кризи на останньому етапі життя людини	Тести, словник основних термінів, опорний конспект, презентація

4.	Загальна характеристика фізіологічного старіння та старіння нервової системи	Уміти характеризувати особливості старіння у фізіологічній сфері та зміни нервової системи людини у період пізньої дорослості. Вміти описувати зміни у розвитку пам'яті та уваги, мислення і мови, уяви в людини у період пізнього онтогенезу та визначати порушення когнітивної діяльності у пізньому дорослому віці	Тести, словник основних термінів, опорний конспект, презентація
5.	Вікові зміни особистості та Я-концепції у пізній дорослості	Уміти давати характеристику розвитку особистості та Я-концепції у пізній дорослості особистісних рис та психічних станів людей та емоційної сфери особистості у період пізньої дорослості	Тести, словник основних термінів, опорний конспект, презентація
6.	Суспільні стереотипи та міжособистісні стосунки у пізній дорослості	Соціальні стереотипи та міжособистісні стосунки у пізній дорослості. Проблема ейджизму та ексклюзії. Відносин людини похилого віку з рідними та близькими людьми. Самотність людей похилого віку. Психологічні проблеми смерті і добровільний відхід з життя.	Тести, словник основних термінів, опорний конспект, презентація
7.	Психологічне консультування літніх людей	Загальні теоретичні аспекти організації психологічного консультування з людьми літнього віку. Вікове психологічне консультування літніх людей. Особливості сімейного психологічного консультування з літніми людьми	Тести, словник основних термінів, опорний конспект, презентація
8.	Психотерапевтичні методи роботи з людьми літнього віку	Теоретичні засади надання психотерапевтичної допомоги Класифікація методів надання психотерапевтичної допомоги та особливості їх застосування у роботі з літніми людьми Когнітивно-біхевіоральна психотерапія депресії. Когнітивно-біхевіоральна психотерапія депресії	Тести, словник основних термінів, опорний конспект, презентація
9.	Самостійна робота	Конспект праці	

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	10
Самостійна робота	10
Тести	80
Залік	100
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи										Разом	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Лекції											
Семінарські з-тя		5				5					10
Самостійна р-та									10		10
Тести	10	10	10	10	10	10	10	10			80
Залік											100
Всього за тиж-нь	10	15	10	10	10	15	10	10	10	10	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бочелюк В. Й., Черепехіна О.А. Геронтопсихологія: навч. посіб. Київ : КНТ, 2014. 436 с. 2. Геронтопсихологія: навчальний посібник для студентів спеціальності 053 Психологія / Олена Горецька. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2017. 210 с. 3. Геронтопсихологія: підручник / за ред. І.М. Ушакова. Харків : НУЦЗУ. 2014. 236 с. 4. Дзюба Т. М., Коваленко О.Г. Психологія дорослості з основами геронтопсихології: Навч. посіб. / за ред. В. Ф. Моргуна. Київ : Видавничий дім «Слово», 2013. 264с. 5. Долинська Л. В. Геронтопсихологія. Практикум. Хрестоматія: навч. посібник. 2-ге вид., випр. та доп. Київ : Каравела, 2014. 244 с. 6. Крайніков Е. В. Геронтологія : словник-довідник. Київ : Паливода А. В., 2010. 352с. 7. Міщиха Л. П. Творчий потенціал особистості у період пізньої дорослості: [монографія] / Л. П. Міщиха. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2014. 400 с. 	
Інтернет ресурс:	
https://www.worldhealth.net/e-journal/ http://mirslouvrei.com https://uk.wikipedia.org/wiki https://www.worldhealth.net/	

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра психології розвитку, 57, Шевченка, факультет психології, kpr@pnu.edu.ua
Викладач (і)	Коропечька Олеся Михайлівна
Контактна інформація викладача	Olesya.koropetska@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Списування забороняється, списана робота не зараховується
--------------------------	---

Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски лекцій з поважних причин не відпрацьовуються, пропуски без поважних причин і лекцій, і семінарських занять вимагають відпрацювання
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Виконання завдання пізніше встановленого терміну знижується на бал
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття не допускається, однак зниженням оцінки не карається
Додаткові бали	Ініціативність, творчість, неординарність
Неформальна освіта	Неформальна освіта вітається і заохочується додатковими балами. Рекомендовані платформи: Coursera, Prometheus, участь у конференціях та семінарах.

Викладач - кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології розвитку, Коропецька Олеся Михайлівна

